Satura rādītājs

(A) Jaņus sagaidot
1. Celiesi, brālīti, auniesi kājas
2. Es jums saku, Jāņa bērni
3. Līgojati, līgojati
4. Pa gadskārtu Jānīts nāca
(B) Zāles lasot
5. Jānīšami pavaicāju (sal. Jūs, māsiņas, nezināti)
6. Jānīt's brauca katru gadu6
7. Līgo lauki, līgo pļavas
8. Ozoliņi, ozoliņi
9. Teku, teku pa celiņu9
10. Trīs kalniņi noziedēja
11. Viena pati Jāņu zāle
12. Zaļa, zaļa, skaļa, skaļa
(C) Jāņa mātes un tēva daudzināšana
13. Nāc nākdama, Jāņu diena
14. Kas spīdēja, kas vizēja
15. Labvakari, Jāṇa māte
(D) Aplīgo dārzus, sētu
16. Dieviņš brida rudzu lauku
17. Es redzēju Jāņu nakti
18. Jāņa mātes pagalmāi
19. Jūs, māsiņas, nezināti (sal. Jānīšam(i) pavaicāju)
,
21. Nem, Jānīti, baltu zirgu
22. Nem, Jānīti, melnu zirgu
23. Tiesa, tiesa, ne meliņi
(E) Uguni kurot
24. Saule brida miglājos
25. Sakūrosi uguntiņu
26. Sanācieti, Jāņa bērni
27. Sit, Jānīti, vara bungas
(F) Jāņa daudzināšana
28. Jānīts sēde ozolāje
29. Ai, Jānīti, Dieva dēls
30. Ai, Jānīti, Dieva dēls
31. Jānīts savu kumeliņu
32. Jau Jānītis aizvakar
33. Rāmi, rāmi Jānīts brauca
(G) Lietus aizdzīšana 37
34. Aizej, lietiņ, rūkdams kaukdams
35. Nelīst', lietus, nelīst', lietus
36. Spīguļo, saulīt
37. Visu dienu lietiņš lija 40
(H) Jāņu nakti neguļot 42
38. Neguļu, neguļu Jānīša nakti
39. Ai jūs puiši, ai jūs meitas
40. Līgo, Jānīti, neguli nakti

(I) Apdziedāšanās	45
41. Jāņa bērni sanākuši	45
42. Turatiesi, turatiesi	46
(J) Saulei norietot un uzlecot	48
43. Jānīšami treji vārti	48
44. Kas to teica, tas meloja	50
45. Parādies, tu, saulīte	51
46. Kas tur spīda, kas tur mirdza	52
47. Saule brida miglājos	54
48. Tā sacīja, tā bij tiesa	55
(K) Pavadot Jāņu dienu	56
49. Jānīts Jāņu vakarā	56
50. Samaisīju iemauktiņus	57
(L) Pielikums: Rotaļas, dejas	58
51. Dindaru, dandaru ozoliņi	58
52. Lielais Jānis kalniņā	59
53. Pērkonītis	60
54. Pinu, pinu sietu	62
55. Šurp, Jāņa bērni	63
(M) Pielikums: Saules dziesmas	64
56. Ai, Saulīte, Mēnestiņi	64
57. Gāju, gāju garu ceļu	65
58. Ģērbies, Saule, sudrabota	66
59. Iebrauca Saulīte ābeļu dārzā	67
60. Saule brauca pār debesi	68
61. Saule deva sav' meitiņu	69
62. Saule meitu izdevusi	70
63. Sudraboti gaiļi dzied	71
64. Šķērsu dienu saule teka	72
65. Riti, saulīt, ritēdama	73
66. Tumsa, tumsa, kas par tumsu	74
(N) Pielikums: Dieva daudzināšana	75
67. Avotāi guni kūru	75
68. Lai bij vārdi, kam bij vārdi	76
69. Lēni, lēni Dieviņš brauca	77
70. Nāc, Dieviņi, uz manīmi	78
71. Nedod, Dievis, man bēdiņu	79
72. Pie Dieviņa gari galdi	80
73. Vij, Dieviņi, zelta viju	81
74. Visi meži guni dega	82

Krājumā apkopotas gan līgotnes, gan vasaras posmam atbilstošas rotaļdejas un mitoloģiskās dziesmas. Tipiskai dziesmai krājumā ir divi avoti - sākotnējais teicējs un folkloras grupa. Teicēji parasti dziedājuši vienbalsīgi un A.Jurjāna, E.Melngaiļa, vai J.Vītoliņa pirmavotā melodijai dots viens vārdu pants. Mūsdienu folkloras grupas tam parasti pievieno jaunus pantus, papildu balsis un instrumentus. Lai ikviens varētu atrast kaut ko savai gaumei, dziesmas dotas ar ievērojamu rezervi un sakārtotas pa tēmām. Tēmas aptuveni atbilst Jāņu norisei Ilgas Reiznieces un citu folkloristu rīkotajās Jāņu apmācībās.

Dziesmas piederību tēmai nosaka tās vārdi, un to pašu līgotnes melodiju var dziedāt ar visdažādākajiem vārdiem. Vārdu virknēšanai un improvizēšanai vajag materiāla izjūtu: tautas dzejas likumsakarības ļauj turpināt teicēja oriģinālā doto četrrindi vairākos veidos. Dziesmu vārdi šajā krājumā parāda dažu folkloras grupas izvēles, tā nav negrozāma patiesība. Dziesmu vārdi papildus teicēja oriģinālam ņemti no Kr.Barona un H.Visendorfa "Latvju dainām" un līdzīgiem tautasdziesmu avotiem. Latgaliešu Jāņu dziesmas neesam iekļāvuši, tām būtu vajadzīgs atsevišķs krājums.

(A) Jāņus sagaidot 1

(A) Jāņus sagaidot

1. Celiesi, brālīti, auniesi kājas

[DienasJani],#2

- 1. Celiesi, brālīti, Auniesi kājas, Iesimi Jānīti Ielīgoti!
- 2. Kopāi, kopāi, Kaimiņu meitas, Iesimi Jānīti Padaudzināti! Kopā, kopāi, Kaimiņu puiši, Iesimi Jānīti Padaudzināti!
- 3. Klausiesi, Jānīti, Kur tevi daudzina: Ozolu mežā(i), Tur tevi daudzina. Pa ežu ežām, Pa ceļu ceļiem Tur tevi daudzina Kronīšus pinot.
- Klausiesi, Jānīti,
  Kur tevi daudzina:
  (Šī nama pagalmā),
  Tur tevi daudzina.
  Tur tevi daudzina
  Lieli un mazi.
  Tur tevi daudzina
  Veci un jauni.
  Tur tevi daudzina
  (Tievi un kupli).
  Tur tevi daudzina
  Līgojoti.

2. Es jums saku, Jāņa bērni

- Es jums saku, Jāņa bērni, Metat kokus no celiņa. Jās Dieviņis, brauks Laimīte, Kritīs Laimas kumeliņis.
- Visu gadu Jānīts nāca, Nu atnāca šovakari. Pušķojami savus vārtus Ar ozola zariņiemi.
- Ai, Jānīša vakariņis,
   Ozoliņu tērētājis:
   Grib dārziņi, tīrumiņi,
   Grib meitiņas vainadziņis.

- 4. Es pārsviedu zelta zirni Pār sidraba ozoliņu, Lai tas krita skanēdamis, Uz Jānīša cepurīti.
- 5. Zāļu dienu pirti kūru Ar ozola zariņiem. Lai perāsi tie ļautiņi, Kam bij kaula kažociņš.
- 6. Iestādīju ozoliņu Jāņa tēva pagalmā. Lai tas auga, lai zaļoja Līdz citiem Jānīšiem.

(A) Jāņus sagaidot 3

3. Līgojati, līgojati

[Silava1991],p.16 [DienasJani],#1

- ^{1.} Līgojati, līgojati, Nav vairs tālu Jāņa diena. Šī dieniņa, rītdieniņa, Parīt pati Jāņa diena.
- ^{2.} Kas tos Jāņus ielīgoja, Mūsu pašu ciema ļaudis! Pirmie gani, pēc arāji, Visupēci jaunas meitas.
- Visu gadu dziesmas krāju Jāņu dienas gaidīdama; Nu atnāca Jāņu diena, Nu dziesmiņas jāizdzieda.
- Visu gadu dziesmas krāju, Sudrabiņa vācelē; Pašā Jāņu vakarā Izbārstīju pagalmā.

- 5. Gana manim greznu dziesmu Tai mazāi galviņā(i) Nav vēl viena izdziedāta Jau deviņas sacerēas.
- 6. Kalnā kāpu gavilēt(i), Lai balstiņis tālu skana, Lai dzirdēja Jāņu māte, Kur dziedāja Jāņu bērni.
- 7. Dziedam divi, dziedam divi, Neiet šurpu, neiet turpu; Kad dziedāja liela pulka, Kā līgoti nolīgoja.

4. Pa gadskārtu Jānīts nāca

- Pa gadskārtu Jānīts nāca Savus bērnus apraudzīti Sienam sieru, darām alu, Kur Jānīti pamielot.
- Jāņa māte sieru sēja Deviņiem stūrīšiem; Šim stūrītis, tam stūrītis, Jānīšam viducītis.
- Jāņa tēvs alu dara Baltā bērzu muciņā, Jāņa māte sieru sēja Baltā linu audeklā.

- Jānītim klaipu cepu Triju rītu malumiņu; Ne deviņi nevarēja Smaga klaipa kustināt.
- 5. Simtu cepu kukulīšus, Zāļu dienu gaidīdama. Simtiņš nāca danča bērnu Zāļu dienas vakarā.
- 6. Brauc, Jānīti, nu no Rīgas, Nu mēs tevi sagaidām: Savus vārtus pušķojam Ar ozola lapiņām.

(B) Zāles lasot 5

(B) Zāles lasot

5. Jānīšami pavaicāju (sal. Jūs, māsiņas, nezināti)

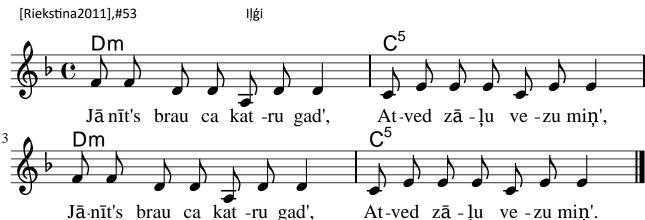
[DienasJani],#3

- Jānīšami pavaicāju, Kādu zāli pirmo rauti. Rauj pa priekšu buldurjāni, Pēc sarkanu āboliņu.
- 2. Izstaigāju mežu mežus, Buldurjāņa meklēdama. Buldurjānis paslēpiesi Zem sudraba čakārnīša.
- 3. Izstaigāju pļavu pļavas, Buldurjāņa meklēdama; Kad atradu buldurjāni, Tad saviju vainadziņu.
- Visa zeme, zāle zieda, Buldurjānis neziedēja. Tas ziedēja kalniņāi Sidrabiņa ziediņiemi.
- Visas bija Jāņa zāles, Ko plūc Jāņa vakarā; Visi bija Jāņa bērni, Kas Jānīti daudzināja.

- 6. Eita, meitas, zālītēs, Vediet mani mazāko! Jūs zālīšu plūcējiņas, Es rasiņas bridējiņa.
- 7. Pļavas dziesmu nodziedāju Pār pļaviņu pāriedama; Man piebira pilnas kurpes Zilu ziedu, zelta rasas.
- 8. Visa bija Jāņu zāle, Ko plūc Jāņu vakarā; Ko plūc rītā saulītē, Tā vairs lieti nederēja.
- 9. Visa laba Jāņu zāle, Kas lasīta Jāņu nakti: Jāņu nakti zelta rasa Katrā zāles galiņā.

6. Jānīt's brauca katru gadu

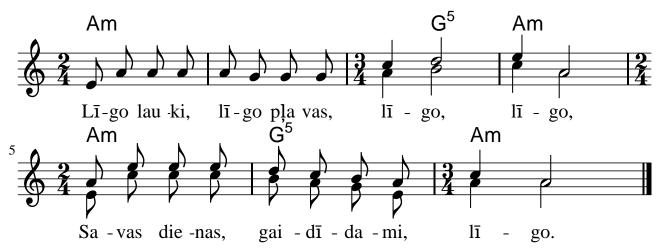
- Jā-nīt's brau ca kat -ru gad',
- 1. Jānīt's brauca katru gadu Atved zāļu vezumiņ' Še saujiņa, te saujiņa, Lai zied visa pasaulīt'.
- 2. Visa zemes zāle zied, Papardīte neziedēj' Papardīte Jāņa zāle, Tā ziedēja Jāņu nakti. Tā ziedēja jāņu nakti. Zelta miglu miglodam.
- 3. Kas redzēja Jāņu nakti Papardīti uzziedam, Tas līgoja cauru gadu Kā Jānīša vakarā.

4. Līgo saule, līgo bite Pa lielo tīrumiņu, Saule sienu kaltēdama,

Bite ziedus lasīdama.

5. Līgo saule, līgo bite Līgo visa pasaulīte. Tā līgoja Jāņa bērni Pa maliņu maliņām. (B) Zāles lasot 7

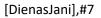
7. Līgo lauki, līgo pļavas

- 1. Līgo lauki, līgo pļavas Savas dienas gaidīdami. Kad atnāca Jāņu diena, Visiem ziedu seģenītes. Ziedēj' pļava, ziedēj' nora, Ziedēj' visas mežmalītes.
- ^{2.} Kas to ceļu nopēdoja Basajāmi kājiņāmi. Jāņa bērni nopēdoja, Jāņa zāles lasīdami.
- 3. Visa laba Jāņu zāle, Ko plūc Jāņu vakarā: Gan skostiņa, gan skalbīte, Gan baltais vīrāksnītis.
- 4. Maraniņas salasīju
   Avotiņa lejiņā.
   Es nopīšu vainadziņu,
   Ar ko Jāni sagaidīt.

- No tālienes es pazinu, Kādas īstas puišu zāles. Sīvi dadži, asas nātres, Tās bij puišu Jāņu zāles. No tālienes es pazinu, Kādas īstas meitu zāles. Dievkociņi, biškrēsliņi, Tās bij meitu Jāņu zāles.
- 6. Sīkas puķes, lielas puķes Ziedēj' visu vasariņu. Papardīte gudriniece, Tā ziedēja Jāņu nakti. Tā ziedēja Jāņu nakti, Zelta miglu miglodama.

8. Ozoliņi, ozoliņi

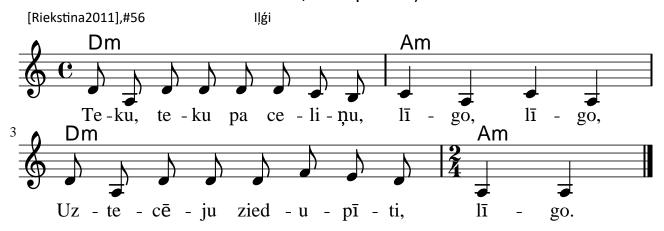

- Ozoliņi, ozoliņi, Tavu lielu resnumiņu. Trīs dieniņas irbe teka, Nevarēja aptecēti.
- Ozoliņi, ozoliņi, Tavu lielu kuplumiņu: Trīs dieniņas saule teka, Nevarēja aptecēti.
- 3. Ozoliņi, ozoliņi, Tavu lielu diženumu: Meitas nāca dziedādamas, Vainagiemi zarus lauzti.

- 4. Ozoliņi, ozoliņi,
   Tavu lielu vecumiņu:
   Es piedzimu, tev' atradu,
   Es nomiršu, tu paliksi.
- 5 Sanākati, Jāņa bērni, Zem kuplāi ozoliņa; Zem kuplāi ozoliņa, Tur Jānīša goda vieta.

(B) Zāles lasot 9

9. Teku, teku pa celiņu

- Teku, teku pa celiņu, Uztecēju ziedupīti. Uztecēju ziedupīti, Nevarēju pāri tikt. Ņēmu ziedu pilnu sauju Tad varēju pāri tikt.
- ^{2.} Teku, teku pa celiņu, Uztecēju zeltupīti. Uztecēju zeltupīti, Nevarēju pāri tikt. Ņēmu zelta pilnu sauju, Tad varēju pāŗi tikt.
- Jeku, teku pa celiņu, Uztecēju Saules muižu. Uztecēju Saules muižu, Nevarēju garām tikt. Ņēmu pašu Saules meitu, Tad varēju garām tikt.

- 4. Teku, teku pa celiņu, Uztecēju brāļu sētu. Uztecēju brāļu sētu, Nevarēju iekšā tikt.
- 5. Pirmais brālis vārtus vēra, Tam iedevu ziedu sauju. Vidējais(i) durvis vēra, Tam iedevu zelta sauju. Pastarītis krēslu cēla, Tam iedevu Saules meitu. Tam iedevu Saules meitu, Visu mūžu līgaviņu.

10. Trīs kalniņi noziedēja

[Silava1991],p.90 [DienasJani],#4 K.Ķuzis Blīdenē; no Jurjānu Andreja materiāliem

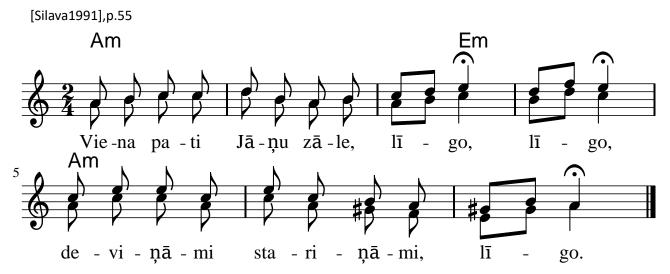

- 1. Trīs kalniņi noziedēja Sarkanāi āboliņa. Eita, meitas, noraujati Jele Jāņu vakarāi!
- Zirņu ziedi vasarāi, Tādi manā vaiņagāi: Zirņu ziedi, pupu ziedi, Pelēkie(i) rudzu ziedi.
- 3. Visa laba Jāņu zāle, Ko plūc Jāņu vakarāi; Papardīte, tā nebija, Tai ziediņi neziedēja, Tā zied Jāņu naksniņāi, Kad ļautiņi neredzēja.

- 4. Vai jel manu skaņu balsi, Skan mežāi, skan laukāi. Skan laukāi akmeņāi, Skan mežāi ozolāi.
- 5. Lokatiesi, mežu gali, Lai balstiņis pāri skana! Lai balstiņis pāri skana Pār deviņi novadiņi!

(B) Zāles lasot 11

11. Viena pati Jāņu zāle

- Viena pati Jāņu zāle, Deviņāmi stariņāmi. Devītāi stariņāi Saule lēja sidrabiņu.
- Devītāi stariņāi Vainadziņu darināju. Vainadziņu darināju Trejdeviņu ziediņiemi: No rozīšu, magonīšu, Sarkanāi āboliņa.
- 3. To uzliku galviņāi Jānu nakti līgodama. Spīdēj manis vainadziņis Pār deviņi novadiņi.
- ^{4.} Tev, liepiņa, plata lapa, Apsedz manu vainadziņu; Jāņu nakti lietiņš lija Sudrabiņa lāsītēmi. Tas nebija lietutiņis, Tās bij Jāņa asariņas.

- 5. Pērkons šķīla uguntiņu Sausas egles galotnēi. Sper, Pērkoni, kad sperdamis, Nesper Jāņu vakarāi. Tev piedera viss gadiņis, Man tik Jāņu vakariņis.
- 6. Visas puķes noziedēja, Papardīte vien nezieda, Papardīte, zeltziedīte, Uzzied Jāņu vakarāi; Zelta ziedu meklējoti, Novīst manis vainadziņis.

12. Zaļa, zaļa, skaļa, skaļa

[3x9Jani],p.32

Teicis Ernests Dreibe Ventspils raj. Piltenē, dz. 1906; pier. I.Hammere 1971.g.

- ^{1.} Zaļa, zaļa, skaļa, skaļa Mana bērzu birztaliņa; Tur dziedāju, gavilēju, Tur saviju vainadziņu.
- Ai, birzīte, birztaliņa, Tavu skaistu dziedāšanu: Lapas dzied, zari velk, Galotnītes līgojās.
- 3. Ai, zaļā bērzu birze, Tu meitiņas košumā: Balti svārki, zaļa sagša, Vizulīšu vainadziņš.
- 4. Es izgāju bērzu birzi, Zaļozola meklēdama, Zaļozola meklēdama Rūtainām lapiņām.

- 5. Sen dzirdēju, nu redzēju Tādu daiļu ozoliņu: Vara saknes, zelta zari, Sudrabiņa pazarītes.
- 6. Dimdi, dimdi, ozoliņi, Visi tavi zari dimd(a), Visi tavi zari dimd(a), Visas tavas pazarītes. Pilni zari zelta zīļu, Pilni sīka sudrabiņa.

(C) Jāņa mātes un tēva daudzināšana

13. Nāc nākdama, Jāņu diena

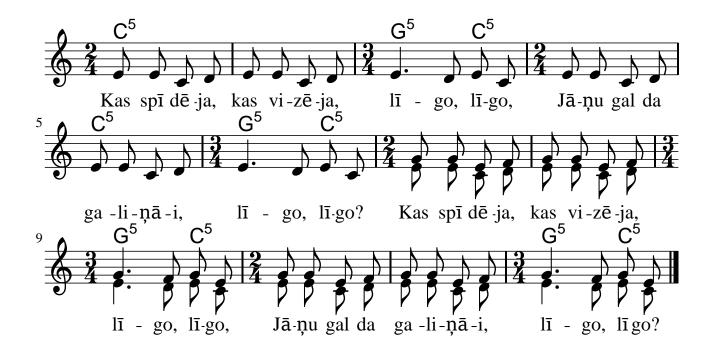
[Dievsetas2007],p.40

- Nāc nākdama, Jāņu diena, Tevi gaida lieli, mazi. Gaida govis, gaida gani, Gaida lauku arājiņi. Gani gaida piena, siera, Govis bērzu vainadziņa.
- Visi gaida Jāņu dienu, Meitas gaida, puiši gaida. Puišiem sieru, puišiem alu, Meitām zāļu vainadziņus.
- 3. Es uzliku Jāņa mātei Dāboliņa vainadziņu; Dievs dod mūsu Jāņa mātei Labas govis dābolāi.

- 4. Es uzliku Jāņa tēvam Zaļozola vainadziņu, Lai zaļoja Jāņa tēvsi Kā zaļaisi ozoliņis.
- 5. Ap tētiņu bites rūca, Kā ap zaļu ozoliņu, Ap māmiņu govis māva, Kā ap zaļu āboliņu.

14. Kas spīdēja, kas vizēja

- 1. Kas spīdēja, kas vizēja Jāņu galda galiņā? Tur spīdēja, tur vizēja Jāņu mātes lieli sieri.
- Dodi sieru, Jāņa māte, Nu ir Jāņa vakariņis. Jāņa bērni nosaluši Tavus lopus pušķodami.
- 3. Dodi sieru, Jāņa māte, Nu ir Jāņa vakariņis. Ja nedosi sieru, pienu, Paliks (kazas) ālavnīcas.
- 4. Dodi alu, Jāņa tēvsi, Nu ir Jāņa vakariņis, Jāņa bērni noguruši Tavus miežus apdziedoti.
- Dodi alu, Jāņa tēvsi, Nu ir Jāņu vakariņis, Ja nedosi alutiņa, Iešu miežus noviļāšu.
- 6. Jāņa māte bēdājāsi, Daudz sanāca Jāņa bērni. Nebēdāi, Jāņa māte, Gan tos visus pamielosi.

- 7. Laba, laba Jāņa māte, Vēl labāksi Jāņa tēvsi; Jāņa māte sieru deva, Jāņa tēvsi alutiņu.
- 8. Ko mēs labu vēlēsimi Jāņa mātei šovakari? Simtiem kazas ragainītes, Labu siera sējumiņu.
- 9. Ko mēs labu vēlēsimi Mūsu Jāņu māmiņai? Ilgu mūžu, labu laimi, No Dieviņa veselību.
- 10. Ko mēs labu vēlēsimi Jāņu tēvam šovakari? Pilnu klēti rudzu, miežu, Stallī bērus kumeliņus
- ^{11.} Ko mēs labu vēlēsimi Mūsu Jāņu tētiņami? Zirgiem zviegti, aitām blēti, Arājami gavilēti!

15. Labvakari, Jāņa māte

- Labvakari, Jāņa māte, Labvakari, Jāņa tēvsi. Redzēsimi, redzēsimi, Vai būs mūsu gaidījuši. Vai būs savu pagalmiņu Ziediņiemi kaisījuši. Vai būs sieru sasējuši, Saldu alu darījuši.
- Nāc pretīmi, Jāņa māte, Samīsimi zālītēmi. Tev magones, papardītes, Man vībotnes, vārmelītes.
- Nāc pretīmi, Jāņa tēvs, Samīsimi alutiņu. Tev no rūgtu apenīšu, Man no salda medutiņa.
- Jāņa bērni, Jāņa bērni, Dariet savu vecu tiesu. Uzliekati saimniekami Zaļozola vainadziņu. Lai zaļoja Jāņa tēvsi, Kā zaļaisi ozoliņis. Lai aug viņa kumeliņi Ozoliņa resnumā.

- Jāņa bērni, Jāņa bērni, Dariet savu vecu tiesu. Metiet zāles pagalmāi, Lai vesela Jāņa māte. Lai tai auga labas govis, Ziedaināmi kājiņāmi. Lai tā mums sieru deva Pa lieliem gabaliem.
- 6. Labvakari, Jāņa bērni, Nāciet droši sētiņā. Netrūkst siera, netrūkst sviesta. Netrūkst salda alutiņa.

(D) Aplīgo dārzus, sētu

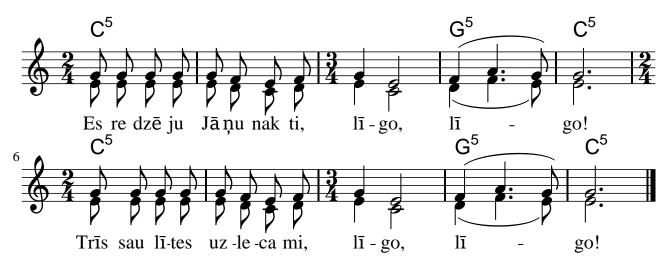
16. Dieviņš brida rudzu lauku

- Dieviņš brida rudzu lauku Ar pelēku mēteliti.
   Pacel, Dieviņ, mēteliti, Lai ziediņi nenobira.
- 2. Kas to zeltu izlaistīja Pa Jānīša rudzu lauku? Dieviņš zeltu izlaistīja, Tīru maizi gribēdams.
- 3. Kas piesēja melnu zirgu Pie Jānīša klētsdurvīm? Dieva dēli piesējuši, Miežus, rudzus mērodami.

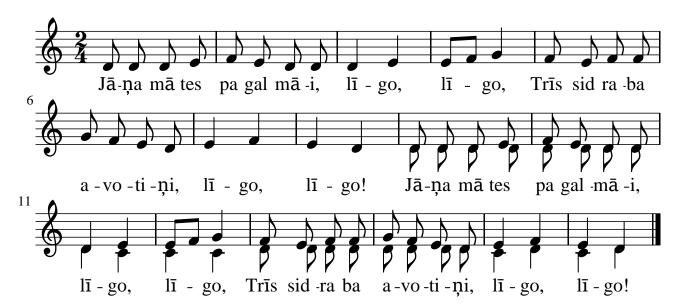
- 4. Kas apvilka zelta stīgu Gar Jānīša istabiņu? Jāņa bērni apvilkuši, Jāņa nakti līgojoti.
- 5. Kas palēja sudrabiņu Pie Jānīša nama duru? Jāņa bērni palējuši, Jāņa nakti staigādami.
- 6. Saule grieza zelta riņķi Jāņa tēva pagalmā; Sagriez, Dievs, rudzus, miežus Jāņa tēva tīrumā.

17. Es redzēju Jāņu nakti

- 1. Es redzēju Jāņu nakti Trīs saulītes uzlecam Viena rudzu, otra miežu, Trešā tīra sudrabiņa.
- 2. Kam šie kalni, kam šīs lejas, Kam šie lielie rudzu lauki. Dievam kalni, Laimai lejas, Jānīšami rudzu lauki.
- 3. Dieviņš brida rudzu lauku Rudzu rogu mētelīti. Laima brida auzu lauku Auzu skaru villainīti
- ^{4.} Dieviņš sēja sudrabiņu Visu garu Jāņu nakti. Sēj, Dieviņi, manu tiesu Jele vienu birzumiņu.

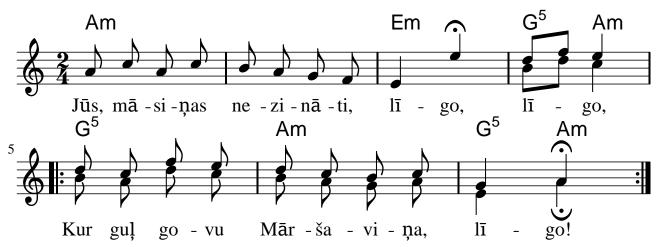
18. Jāņa mātes pagalmāi

- Jāņa mātes pagalmāi
   Trīs sidraba avotiņi:
   Vienā dzēra raibas govis,
   Otrā bēri kumeliņi,
   Trešajāi avotāi
   Jāņa māte mazgājāsi.
- Jāņa tēva pagalmāi Trīs sidraba ozoliņi: Vienā kāra vara kokles, Otra zelta pātadziņu, Tai trešāi ozolāi Zelta bites spietu laida.
- Jānīts savu kumeliņu lejāj bišu dārziņā: Medainām kājiņām, Vaskotiem iemauktiem.
- 4. Bitīt, manu zeltspārnīt, Tu bij' liela darbiniece: Tu atnesi sila ziedus Pār deviņi novadiņi.
- 5. Šūn, bitīte, vaska krēslu Zem zaļā ozoliņa; Tur sēdēja Jāņa māte, Jāņa bērnus gaidīdama.

19. Jūs, māsiņas, nezināti (sal. Jānīšam(i) pavaicāju)

[Silava1991],p.129

- Jūs, māsiņas, nezināti, Kur guļ govu Māršaviņa. Klāvā guli pasliegsnēi Kā melnāi vabulīte.
- Ak tu govu Māršaviņa, Lielas govis audzējusi; Duries ragi neietilpa, Klāvā vietas neatrada.
- 3. Augstu metu Jāņu zāles,Lai telītes lielas auga.Lai telītes lielas auga,Lai tās pulka piena deva.
- 4. Plūcat meitas ābuliņu, Metat govu laidarā. Lai Dievs deva tik gosniņu, Kā ābula laidarā.

- 5. Manā lopu laidarā Trīs sudraba avotiņi; Vienā dzēra raibas govis, Otrā bēri kumeliņi, Tai trešāi avotāi Mīļā Māra mazgājāsi.
- 6. Man bij' viena balta kaza, Tā man pulka piena deva: No sieriemi jumtu taisu, Sviestu metu kaudzītē. Pienu ēdu, pienu dzēru, Pienā muti nomazgāju.

20. Labvakar, rudzu lauks

- 1. Labvakar, rudzu lauks, Kā Dieviņis tev līdzēja? Kā Dieviņis tev līdzēja Pelēk' ziedus noziedēt?
- Labvakar, miežu lauks, Kā Dieviņis tev līdzēja? Kā Dieviņis tev līdzēja Dzelten' ziedus noziedēt?
- 3. Labvakar, auzu lauks, Kā Dieviņis tev līdzēja? Kā Dieviņis tev līdzēja Baltus ziedus noziedēt?

- 4. Labvakar, linu lauks, Kā Dieviņis tev līdzēja? Kā Dieviņis tev līdzēja Zilus ziedus noziedēt?
- 5. Labvakar, pupu lauks, Kā Dieviņis tev līdzēja? Kā Dieviņis tev līdzēja Raibus ziedus noziedēt?
- ^{6.} Tie nebija raibi ziedi, Tie bij' Dieva pakariņi; Tie bij Dieva pakariņi Mīļās Māras norakstīti.

21. Nem, Jānīti, baltu zirgu

[3x9Jani],p.36

Teikusi Rozālija Pauniņa Daugavpils Līvānos; pier. L.Galeniece 1929.g.

- Nem, Jānīti, baltu zirgu, Apjāj manu tīrumiņu; Izmin nātres, izmin lāčus, Lai aug tīra labībiņa!
- 2. Lai aug mieži, lai aug rudzi, Lai aug auzas vairumā: Mieži, rudzi klaipu glauda, Auzas glauda kumeliņu.
- 3. Lai zied rudzi, lai zied mieži, 7. Lai zied visa labībiņa, Sīpoliņi lai nezied, Lai zied paša saimeniece.
- 4. Ai, Jānīti, Dieva dēls, Apjāj manu rudzu lauku, Apjāj manu rudzu lauku Pelēkām vārpiņām.

- Ai, Jānīti, Dieva dēls Apjāj manu linu lauku. Izmin gaurus, izmin judras, Lai aug mani tīri lini.
- 6. Ai, Jānīti, Dieva dēls, Lec manos burkānos Lai aug mani burkāniņi Kā Jānīša garā pīpe.
  - Lec, Jānīti, kur lekdamis,
     Lec kāpostu dārziņā
     Lai aug mani kāpostiņi
     Kā Jānīša cepurīte.

22. Ņem, Jānīti, melnu zirgu

[3x9Jani],p.44 Pierakstīts

Pierakstīts [Madonas] Kraukļos, pier. M.Gubene

- Ņem, Jānīti, melnu zirgu, Apjāj savus tīrumiņus; Lai burītis nenobūra, Lai skaugītis nenoskauda.
- Melna vista cekulaina lelec govu laidarā; Tā nebija melna vista, Tā bij govu raganiņa.
- Piniet, meitas, ērkšķu kroni, Metiet govu laidarā(i), Lai ragana acis bada, Jāņu nakti skraidīdama.

- 4. Lec, Jānīti, kur lekdam(i)s, Lec lopiņu laidarā(i), Izmin ušņas, izmin nātras, Tīri manu laidariņu.
- 5. Nelaid skaugu, mīļā Māre, Jāņu mātes laidarā(i), Cērt ar dzelzu zobenīti, Sit ar vara trumulīti.
- 6. Es savām(i) telītēm(i) Pīlādžkūju kūtī liku, Lai raganas nenobur, Jāņu nakti staigājot.

23. Tiesa, tiesa, ne melini

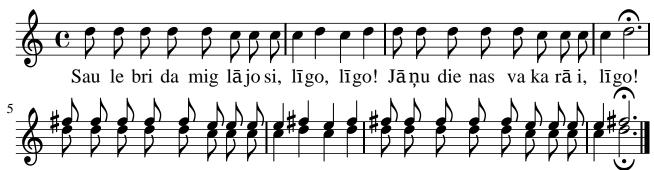

- Tiesa, tiesa, ne meliņi Vecu ļaužu valodiņa: Jāņu nakti meitas gāja Raganāsi, vilkacēsi.
- Skrien ragana šķērsu gaisu, Ne manāi sētiņā. Mana sēta dzelžiem kalta, Adatāmi jumti jumti. Adatāmi jumti jumti, Izkaptēmi spāres celtas. Adatāmi nosadurti, Izkaptēmi nosagriezti.
- 3. Sviesta, piena upe teka Manā govu laidarā. Tur nolauza skauģis kaklu, Tur deviņas raganiņas. Tur noslīka laumes meita Bez saulītes vakarā.
- 4. Bur man buri, skauž man skauģi, Nevar mani izpostīt. Dieviņš taisa dzelžu sētu Apkārt manu mājas vietu. Dieviņš taisa dzelžu sētu Apkārt manu augumiņu.

(E) Uguni kurot

24. Saule brida miglājos

Iļģi

Sau le bri da mig lājo si, lī-go, līgo! Jāņu die nas va ka rā i, lī-go!

- Saule brida miglājos Jāņu dienas vakarā; Kur, Dieviņi, lielu guni, Sildi visu pasaulīti.
- 2. Kas tur kūra uguntiņu Viņa kalna galiņā? Dieviņš kūra uguntiņu, Saules meitu gaidīdams.
- Noiet saule vakarā, Zelta starus starodama; Dod, Dieviņi, tā starot Jele mūža galiņā.

- 4. Jāņa diena svēta diena Aiz visām dieniņām. Jāņa dienu Dieva dēls Saules meitu sveicināja.
- 5. Līgojam, līgojam, Neguļam, neguļam. Redzēsim, redzēsim, Kā saulīte rotājas.

(E) Uguni kurot 27

25. Sakūrosi uguntiņu

Sa kū ro si u gun tiņ' no de vi ņi ža ga riņ',

no de vi ņi ža ga riņ, no de vi ņi ža ga riņ'. no de -vi ni ža ga rin'.

- 1. Sakūrosi uguntiņu No deviņi žagariņi. Sildies, Dievs, mīļā Laima, Mana mūža licējiņa. Sildās manis augumiņš, Sildās mana dvēselīt'.
- 2. Dedzi, dedzi uguntiņa, Tu nezini, ko es došu, Es tev došu ziediņami Trejdeviņas dzirkstelītes.
- 3. Trejdeviņas dzirkstelītes Pret saulīti uzlēkušas. Lai sadega nelaimīte Kā uguņa dzirkstelīte.
- 4. Dod, Dieviņi, dodamo, Es paņemšu ņemamo. Es paņemšu ņemamo Ar abām rociņām. Ar abām rociņām, Ar balto dvēselīt.

26. Sanācieti, Jāņa bērni

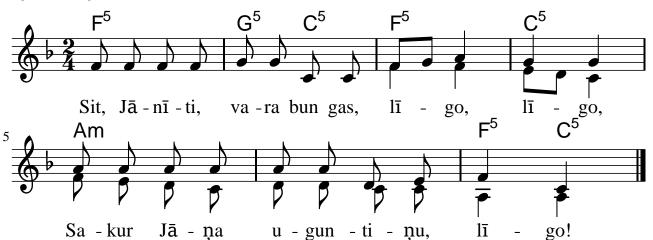

- Sanācieti, Jāņa bērni, Sagaidieti Jāņu dienu. Jāņu diena lepni nāca, Ugunīsi vizēdama.
- Žķil uguni, pūt uguni Pašā Jāņu vakarā. Pūt laukā ienaidiņu No maliņu maliņām.
- 3. Drīz pienāksi Jāņu diena, Nebūs Jāņu vakariņa: Darvas mucas izdegušas, Jāņa bērni aizsnauduši.
- 4. Aizdedzieti darvas mucas, Modinieti Jāņa bērnus. Lai taurēja vara taures, Lai dziedāja Jāņu dziesmas. Lai aizmirsa sūru dienu, Barga kunga klausījumu, Lai uzlika vaiņadziņus No ozolu lapiņāmi; No ozolu lapiņāmi, Ar rozēmi izrotātus.

(E) Uguni kurot 29

27. Sit, Jānīti, vara bungas

[DienasJani]

- Sit, Jānīti, vara bungas, Sakur Jāņa uguntiņu, Lai sanāca Jāņa bērni No maliņu maliņām.
- Z. Kuriet lielu jāņuguni Jāņu dienas vakarā: Jāņu bērni samirkuši, Jāņu zāles lasīdami.
- 3. Es iekūru jāņuguni Pašā kalna galiņā, Lai redzēja Jāņa bērni, Lai tie nāca sētiņā.
- 4. Dedzi gaiši, jāņugune, Pār deviņi novadiņi; Pār deviņi novadiņi, Līdz saulīte rotāsiesi.

(F) Jāņa daudzināšana

28. Jānīts sēde ozolāje

- Jānīts sēde ozolāje, Jāņa bērni pazarēsi. Kāp, Jānīti, lejiņāi, Ved bērniņus istabāi!
- Jānīts pūta vara tauri Vārtu staba galiņāi; Lai ceļāsi Jāņa māte, Lai saņēma Jāņa bērnus.
- 3. Es uzliku Jānīšami Zaļ' ozola vainadziņu, Lai tas auga, lai zaļoja Kā zaļaisi ozoliņš.

- 4. Šādi Jāņi tādi Jāņi Mūsu Jāņa nepanāca; Mūsu Jāņa cepurīte Tīriem zelta vizuļiemi.
- 5. Lai stāvēja, kam stāvēja, Jānīšami tam stāvēja Stallī bēris kumeliņis, Alus muca pagrabā.
- 6. Lai ir labi, kam ir labi, Jānīšami tam ir labi; Visapkārti Jāņa bērni, Pats pa vidu grozījāsi.

29. Ai, Jānīti, Dieva dēls

[DienasJani],#6

Ai, Jānī ti, Die va dēl si, līgo, līgo, ta vu pla tu ce pu rī ti, līgo!

- Ai, Jānīti, Dieva dēlsi,
   Tavu platu cepurīti.
   Visa plaša pasaulīte
   Apakš tavas cepurītes.
- 2. Ai, Jānīti, Dieva dēlsi, Tavu kuplu cepurīti. Auga mieži, auga rudzi Apakš tavas cepurītes.
- Jānītimi treji svārki, Visi treji nopuškoti: Vienam bija zīļu rota, Otram zelta žvingulīši, Trešam spožā Jāņu saule, Kas spīd Jāņu rītiņā.

- 4. Jānīts jāja Jāņu nakti Ābolainu kumeliņu Ar sudraba lāsītēm, Zeltotiem iemauktiem.
- 5. Ai, Jānīti, Dieva dēlsi, Ko tu vedi vezumā? Puišiem vedi ozoliņus, Meitām ziedu vainadziņus.

30. Ai, Jānīti, Dieva dēls

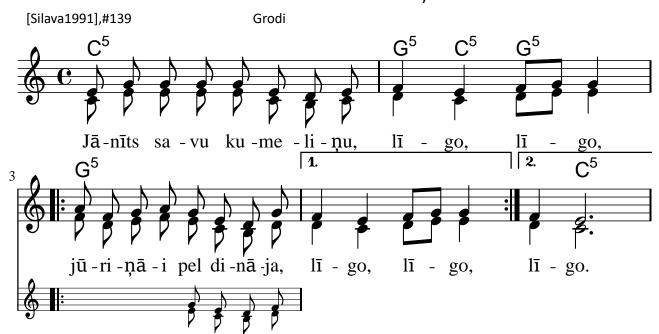
(F) Jāṇa daudzināšana 33

Ai, Jānīti, Dieva dēls(i) Tavu staltu augumiņu. Dievs dod man lielai augti Es būš' tava līgaviņa.

- To meitiņu daudzināja, Kas man pina vainadziņu; To meitiņu mājās vedu Pašā Jāņu vakarā.
- Dziedat meitas, dziedat meitas,
   Mēs ar Jāni dancosim;
   Jānīšam samta bikses,
   Man sudraba lindraciņi.
- 4. Jāņu nakti dancot gāju, Naudu bēru zābakā. Lai teic meitas dancodamas: Tam sidraba zābaciņi.
- Jānīts mans(i), Jānīts mans(i), Es Jānīša līgaviņa. Jānīšami sirmi zirgi, Man telītes raibaliņas.
- 6. Ciema meitas viltenieces Man' pievīla migliņā. Sviež pār upi baltakmini Šķiet man siera gabaliņu.

- Jānīt's mans(i), Jānīts mans(i),
   Es Jānīša līgaviņa;
   Es viņam jostu pinu
   Deviņiem dzīpariem.
- 8. Man pazuda kumeliņis Pašā Jāņu vakarā, To aizveda ciema meitas, Mani pašu tīkodamas.
- ^{9.} Jānīts manu vainadziņu Koka galā vicināja. Es Jānīša kumeliņu Ērkšķu krūmā dancināju.
- 10. Jāņu nakti divi zvaigznes Vidū gaisa zvērojāsi. Zvēro puiša dvēselīte Jaunu meitu pulciņāi.
- ^{11.} Visu mūžu pieminēšu, Ko dabūju Jāņu nakti: Dabūj' zirgu ar sedliem(i) Gudru maizes arājiņu.
- ^{12.} Nemūžami nedabūju, Ko dabūju Jāņu nakti. Es dabūju meitas vārdu, Meitas vītu vainadziņu.

31. Jānīts savu kumeliņu

- Jānīts savu kumeliņu Jūriņāi peldināja. Pats sēdēja kalniņā Zelta groži rociņā.
- ^{2.} Uz avotu līgot gāju Jāņu dienas vakarā. Izlīgoju zelta kroni Ar visām(i) pazarēm.
- Zemas bija tautu durvisZarots manis vainadziņis.Zaru lauzu ieiedama,Zaru lauzu iziedama.
- 4. Žēl man bija tā zariņa, Ko nolauzu ieiedama; Vēl žēlāki tā zariņa, Ko nolauzu iznākdama. Zelta lauzu ieiedama, Sudrabiņa iznākdama.

- 5. Es izvilku zelta ķēdi Caur sidraba ozoliņi. Es izvilku puiša domas Jāņu nakti līgodama.
- 6. Jauni puiši, jaunas meitas Uz ezera līgot gāja. Izlīgoja zelta galdus Ar sudraba sprāģīšiem(i).

32. Jau Jānītis aizvakar

[Silava1991],p.163 [VilkiLv]

- Jau Jānītis aizvakar No Vāczemes izreizoja; Jāņam govis, Jāņam vērši, Jāņam sirmi kumeliņi.
- Visu gadu Jānīt's nāca, Nu atnāca šovakar. Rībēj zeme atjājoti, Skanēj pieši nolecoti.
- Ai, Jānīti, Dieva dēls(i), Tavu augstu kumeliņu -Caur mežiem pieši spīda, Pār mežiem cepurīte.

- 4. Jānītimi, brālītimi, Div' stūrīšu cepurīte: Vienā auga rudzi, mieži, Otrā bēri kumeliņi.
- Jānīts jāja visu nakti Sudrabiņu kaisīdams, Lai redzēja Jāņa bērni, Kā saulīte rotājās.

33. Rāmi, rāmi Jānīts brauca

[FkLaiva]

pierakstīta Madonas Kraukļos bez vārdiem, pier. M. Gubene, "G. ie." 564

- Rāmi, rāmi Jānīts brauca,
   No kalniņa lejiņāi, līgo.
   Lai vējiņis nenopūta
   Zaļa zīda mēteliņu.
- Ai, Jānīti, ai, Jānīti, Tavu daiļu kumeliņu: Sudrabiņa lāsītēmi, Zeltotiemi iemauktiemi.
- Jānīts savu kumeliņu Uz akmeņa kaldināja, Lai nedzēra rāvūdeni, Lai nerūsa pakaviņi.

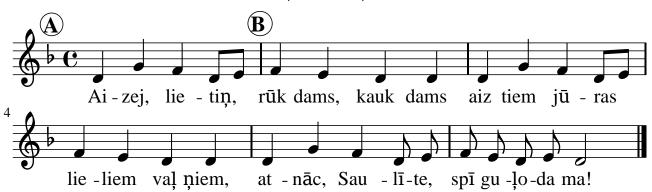
- 4. Jānīts sēja kumeliņu Pie baltāi āboliņa: Sudrabiņa iemaviņi, Papardītes pavadiņa.
- Jānīts savu kumeliņu Daugavāi peldināja, Pats sēdēja kalniņāi, Zelta groži rocināi.
- ^{6.} Ņem, Jānīti, kumeliņu, Celies pāri pār Daugavu, Zem ozola Saules meita Vainadziņu darināja.

(G) Lietus aizdzīšana 37

(G) Lietus aizdzīšana

34. Aizej, lietiņ, rūkdams kaukdams

Savieši, "Pirmie 25", #7

Aizej, lietiņ, rūkdams, kaukdams Aiz tiem jūras lieliem vaļņiem, Atnāc, Saulīte, spīguļodama!

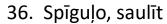
35. Nelīst', lietus, nelīst', lietus

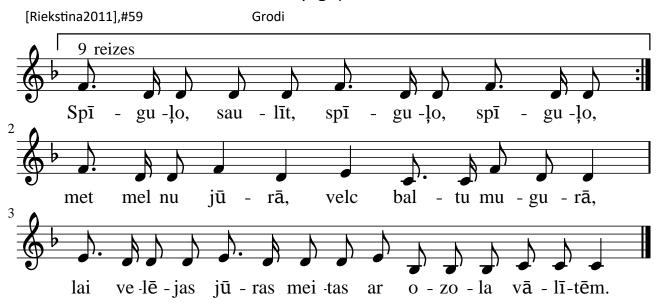
[Silava1991],p.104

- Šodien lietus nevajaga. Salīs manas Jāņu zāles, Salīs paši Jāņa bērni.
- 1. Nelīst', lietus, nelīst', lietus, 2. Dod, Dieviņi, saules gaisu, Dzen lietiņu jūriņā! Lai iekūra Jāņa bērni Kalnā Jāņu uguntiņu.

(G) Lietus aizdzīšana 39

1. Spīguļo saulīt Met melnu jūrā Velc baltu mugurā, Lai velējas jūras meitas Ar ozola vālītēm.

37. Visu dienu lietiņš lija

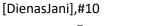
- Visu dienu lietiņš lija Vēl līst Jāņu vakarā. Kā Jānītis nesalija Kumeliņus ganīdams?
- Lij, lietiņ(i), kad līdams, Nelij Jāņu vakarā; Tev pieder viss gadiņ(i)s, Man tik Jāņu vakariņ(i)s.
- 3. Nelīst, lietus, nelīst, lietus, Šodien lietus nevajaga. Salīs manas Jāņu zāles, Salīs paši Jāņa bērni.

- 4. Nelīst vaira, lietus diena, Jau Saulīte gauži rauda; Pilni meži piebiruši Saules gaužu asariņu.
- Pāri, pāri, lietus gaisi Pār šo zemes gabaliņ'. Pāri ļaužu valodiņas Pār to manu augumiņ'.

(H) Jāņu nakti neguļot 41

(H) Jāņu nakti neguļot

38. Neguļu, neguļu Jānīša nakti

- Neguļu, neguļu Jānīša nakti, Lai mani rudzīši veldrē nekrīt.
- Neguļu, neguļu Jānīša nakti, Lai mani pūrīši veldrē nekrīt.
- Neguļu, neguļu Jānīša nakti, Lai mani miežiņi veldrē nekrīt.

- 4. Neguļu, neguļi Jānīša nakti, Lai mani liniņi veldrē nekrīt.
- 5. Neguļu, neguļi Jānīša nakti, Lai manas auziņas veldrē nekrīt.
- 6. Neguļu, neguļi Jānīša nakti, Lai mani zirniņi veldrē nekrīt.

Var variēt par lietām, kuras negrib zaudēt. Piem. lai mani bērniņi veldrē nekrīt vai lai mana Latvija veldrē nekrīt.

39. Ai jūs puiši, ai jūs meitas

(H) Jāņu nakti neguļot 43

Ai, jūs, puiši, ai, jūs, meitas Jāņu nakti neguļati.Kas gulēja Jāņu nakti, Visu gadu snauduļoja.

- ^{2.} Kas gulēja Jāņu nakti, Veldrē rudzi, veldrē mieži. Veldrē rudzi, veldrē mieži, Veldrē visa labībiņa.
- 3. Kas gulēja Jāņu nakti, Sasien kājas, sasien rokas. Sasien kājas, sasien rokas, Iemet nātru krūmiņā.
- 4. Kas gulēja Jāņu nakti, Tas ne vellam nederēja, Neredzēja Jāņu nakti, Kā ziedēja papardīte. Kā ziedēja papardīte Zeltītiem ziediņiem, Kā dziedāja Jāņu bērni, Kā dimdēja tautu zeme, Kā dimdēja tautu zeme, Sili, meži locījās, Kā zvaigznīte spīguļoja, Kā saulīte rotājāsi, Brīžam zila, brīžam zaļa, Brīžam tīra sudrabiņa.

5. Ai, jūs, puiši, ai, jūs, meitas, Jāņu nakti neguļati. Kas gulēja Jāņu nakti, Tas mūžiņu nogulēja.

40. Līgo, Jānīti, neguli nakti

[3x9Jani],p.45

Teikusi Plaužu Trina, dz.1861 Gaiķu Spundēs, 10 kilometru no Saldus uz Kabiles pusi; pier. E.Melngailis 1928.g.

Lī-go, Jā-nī ti, ne gu li nak -ti! Ne gu li Rī-gā, ne Jel ga vā -i.

- ^{1.} Līgo, Jānīti, Neguli nakti! Neguli (Rīgā), Ne (Jelgavā(i))!
- Žo nakti, šo nakti Mērena salniņa. Viens jauns pāriņis Sasalis kopā.
- 3. Dievs dos rītā Labu Jāņu Saulīti, Tad to pāriņu Atkal sildīs.
- 4. Pa pāram kļavi, Zaļ' ozoliņi, Pa pāram jauni Jānīša nakti!
- Jāņos iedama, Vainagu liku, Lai krita vainags, Ne es pati.

- 6. Salt' man ārā, Karst' istabā(i), Laid mani, māmiņa, Ar puisi dancot.
- 7. Izskrēja meitiņa Caur biezu mežu, Atrada puisīti Papardēs guļam.
- 8. Kād's puiša acis, Tād's meitas acis, Ab' divi atrada Papardi ziedam.
- 9. Paparde ziedēja Sudraba ziediem, Kas gāja meklēt, Atrada laimi.

Pirmo pantu atkārto biežāk, pieminot savu atrašanās vietu.

(I) Apdziedāšanās 45

(I) Apdziedāšanās

41. Jāņa bērni sanākuši

- Jāņa bērni sanākuši, Suņi mēles izkoduši, Ja nebūtu izkoduši, Tad jau būtu līgojuši.
- Jāņa bērniem raibi svārki, Man bij raibi sivēniņi; Pa pinkai salasīj'ši No maniem sivēniem.
- Meklējami, saiminieci, Kur gan viņa palikusi, Vai būs blusas nokodušas? Vai būs peles aizvilkušas?
- 4. Nāc nu ārā Jāņa tēvis, Lai var tevi apskatīti. Tev teic ļaudis pierē ragus, Teica asti pakaļā.
- 5. Protu, protu, redzu, redzu Te sirdīga saiminiece Sētmalīši noauguši Sīkajāmi nātriņāmi.

- 6. Ieraudzījis vien, pazinu Savu vecu saiminieku: Visi stabi, stumburīši Ar sūnām apauguši.
- 7. Tavu traku Jāņu māti,
   Tavu siera sējumiņu:
   Zobi lūza nokožot,
   Sviedri lija gremojot.
- 8. Jāņa tēvs ar apenīti Viens otram labu dara. Tēvs apiņam mietu dara, Apins tēvu dancināja.
- ^{9.} Guli, guli, Jāņa māte, Tavi darbi padarīti: Cūka pupas izravēja, Kaza šķina kāpostiņus.
- ^{10.} Jāņa tēvis lielījās, Stāvu koka māju cēlis; Kad nogāju apraudzīti, Asakām atstutēta.

42. Turatiesi, turatiesi

[DienasJani],#11

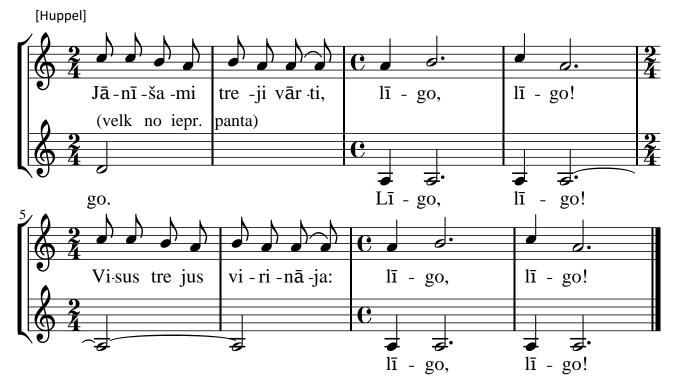
(I) Apdziedāšanās 47

- Turatiesi turatiesi, Viņas puses dziedātāji. Atspiežati gūžu kaulus Jele durvju stenderēi!
- Žīkstēdama, vaidēdama Ķīvītiņa gaisā skrēja; Tā čīkstēja jauni puiši, Jāņu dziesmu neprazdami.
- Mūsu meitas tā bārās -Visu muti staipīdamas; Kad vaj'dzēja padziedāt(i), Dzied, lūpiņas knaibīdamas.
- 4. Gana stalti šitie puiši, Vēl staltāki taisījās(i): Gana pirka Rīgā siksnas, Ir ta bikses nošļukušas.
- Mūsu meitas Jāņos nāca Varen skaisti ģērbušās: Vienu pašu linu stiebru Pār pupiem pārvilkušas.
- 6. Mūsu puišiem reti zobi -Dodat matus izķemmēt! Man matiņi pieputēj'ši, Jāņu nakti dancojot.
- 7. Ai, cik stipri mēle nieza Mūsu ciema meitiņām; Velns parāva suseklīti, Ar ko mēles izsukāt.

- 8. Staigā vērši baurodami, Smilšu kalnu meklēdami, Tā bauroja mūsu puiši Uz jaunāmi meitiņāmi.
- 9. Vālodzīte mežā brēca, Meitas brēca sētiņā; Vālodzīte brēc ūdeņa, Meitas brēca ņēmējiņa.
- 10. Jāņu nakti, jaunas meitas, Puišiem mutes nedodieti, Puišiem mutes nokvēpušas, Jāņu guni dedzinoti.
- ^{11.} Mūsu meitas lielījās, Sevim vīru dabūjušas: Vecu āzi noķērušas, Visas apkārt locījās.
- 12. Čakli, čakli mūs' puisīši Ar tām liepu mēlītēm: Tie gulēja Jāņu dienu, Savu vārtu nepuškojši.
- 13. Šīs sētiņas meitiņāmDvieļus aust nevajaga:Zirneklīši noaudušiGar visām sienmalēm.
- Saderami, saderami,
   Vai mēs kādi naidenieki:
   Dziesmu dziedu, kāda bija,
   Ne tā manis darināta.

(J) Saulei norietot un uzlecot

43. Jānīšami treji vārti

- Jānīšami treji vārti,
   Visus trejus virināja.
   Pa vieniemi Jānīts gāja,
   Pa otriem Jāņa bērni.
   Pa trešiem saule gāja,
   Vakarā rietēdama.
- Noiet saule vakarā, Zelta miglu miglodama. Lec, saulīte, rītā agri, Noņem miglas vainadziņu!
- Noiet saule vakarā, Meža galus pušķodama: Liepai lika zelta kroni, Ozolam sudrabiņa. Mazajam bērziņam Zaļa vara vainadziņu, Sīkajam kārklīšam Uzmauc zelta gredzentiņu.

- 4. Jau saulīte nogājusi Aiz dziļā ezeriņa; Saskanēja zelta irkļi Sudrabiņa laiviņā.
- 5. Kupli auga ozoliņi Saules takas maliņā, Tur Saulīte jostu kāra, Vakarā noiedama.

44. Kas to teica, tas meloja

nak - te,

Jā - nu

 Kas to teica, tas meloja, Ka ir gara Jāņu nakte. Te satumsa, te uzausa,

Te saulīte gabalā.

ga

- ra

Ka

- Kas to teica, tas meloja, Ka saulīte nakti guļ. Dienu loka zaļas birzes, Nakti loka ūdentiņu.
- 3. Kas to teica, tas meloja, Ka saulīte nakti guļ. Vai saulīte tur uzlēca, Kur vakaru norietēj.
- 4. Kur saulīte mazgājāsi, Jāņu rītu uzlēkuse? Aiz upītes līcītī, Sudrabiņa bļodiņāi.

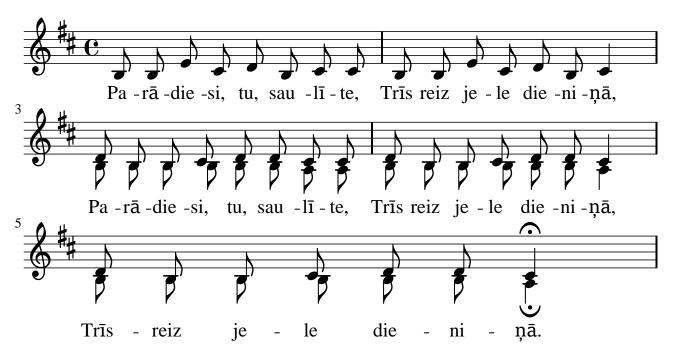
5. Nāci, nāci tu, Saulīte, Sen mēs tevi gaidījām! Kam tik ilgi kavējiesi Aiz viņiemi kalniņiemi.

lī

go.

- 6. Kas Jānīša rītiņā Pļavas, mežus skandināja. Jāņa bērni skandināja, Visu nakti līgodami.
- 7. Rotājiesi tu, saulīte,
   Tu rotāji, es rotāju.
   Tu rotāji zelta rotas,
   Es jaunoi arājiņu.

45. Parādies, tu, saulīte

- Parādies, tu, saulīte, Trīsreiz jele dieniņā Pusdienā, launagā, Trešo reizi vakarā.
- 2. Lec, saulīte, tu, saulīte, Spīd' ar mūsu sētiņā. Ir mums tava gaišumiņa Vajadzēti vajadzēj'.
- 3. Lec, saulīte, rītā agri, Lec ar Dieva palīdziņu, No rītiņa sildīdama, Vakarā žēlodama!
- 4. Lec, saulīte, rītā agri, Lec ar Dieva palīdziņu, Vakarā noiedama, Nones blēņu valodiņas.

- 5. Lec, saulīte, rītā agri, Spodrin' manu augumiņu, Vakarā noiedama, Deldē manu pēlējiņu.
- 6. Saules meita kalnā kāpa, Priekšautiņu pacēlusi, Kur nolaida priekšautiņu, Tur pabira sudrabiņš.
- 7. Riti, saulīt, ritēdama, Zelta zarus zarodam. Pamet manam mūžiņam Kaut jel vienu atzarīt.

46. Kas tur spīda, kas tur mirdza

[3x9Jani],p.46

Teikusi Angela Eisaka Dagdas raj. Punduru c., dz. 1894; pier. R.Jermaks 1960.g.

- Kas tur spīd(a), kas tur mirdz(a),
   Diža meža maliņā?
   Meža māte sagšas auda No sīkām lapiņām,
   No sīkām skujiņām.
- Zelta pušķi galiņā.
  Zelta pušķi galiņā.
- 3. Kas tur spīd, kas tur mirdz Viņā lauka galiņā? Jāņu māte palējusi Sīku zeltu, sudrabiņu.
- 4. Kas tur spīd, kas tur mirdz Jāņu mātes lodziņā, Jāņu mātes zelta sakta Tā tur spīd, tā tur viz.
- 5. Kas tur spīd, kas tur mirdz Jāņu mātes istabā? Jāņu mātes zīda kleita, Tā spīdēja, tā mirdzēja.

- 6. Kas tur spīd, kas tur mirdz Jāņu galda galiņā? Tur spīdēja, tur vizēja Jānu mātes lieli sieri.
- 7. Kas tur spīd, kas tur mirdz Jāņu mātes kambarī? Jāņu mātes glāžu skapis Ar dimanta atslēdziņu.
- 8. Kas tur spīd, kas tur mirdz Jāņu mātes pagultē? Jāņu mātes zelta kurpes Ar sudraba sprādzītēm.
- 9. Kas tur spīd, kas tur mirdz Viņā lauka galiņā? Tur nāk mūsu Jāņu māte, Zelta puķe rociņā.

47. Saule brida miglājos

- Saule brida miglājosi Jāņu dienas vakarāi.
- 2. Kur, Dieviņi lielu guni No deviņi žagariņi.
- Sakūrosi uguntiņu No deviņi žagariņi.
- 4. Sildās Dievis, Mīļā Laima Mana mūža licējiņa.
- 5. Līgojami, līgojami, Neguļami, neguļami.
- 6. Redzēsami, redzēsimi, Kā saulīte rotājāsi.

48. Tā sacīja, tā bij tiesa

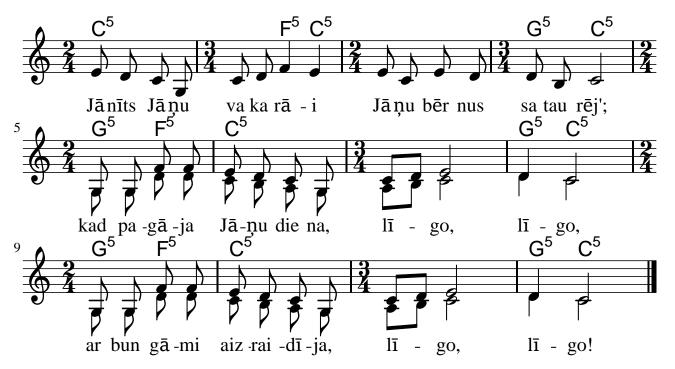

- Tā sacīja, tā bij ties' Īsa bija Jāņu nakte. Viena puse tumsa tumsa Otra zaļa gaišumiņa.
- ^{2.} Īsa, īsa Jāņu nakts Te satumsa, te uzausa. Te jau saule tīrumā Zelta rasā mazgājāsi.
- Saulīt, balta māmuliņ Parādies sudrabā. Parādies sudrabā Pašā Jāņu rītiņā.

- J. Līgojami, līgojami, Neguļami, neguļami. Redzēsimi, redzēsim Kā saulīte rotājās.
- 4. Jāņu rītu zelta rasa, Tad saulīte rotājās Brīžam zila, brīžam zaļa Brīžam tīra sudrabiņa.

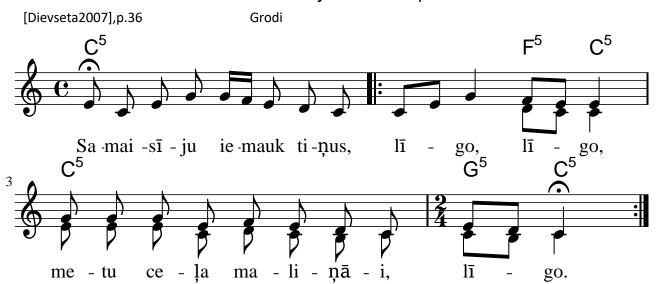
(K) Pavadot Jāņu dienu

49. Jānīts Jāņu vakarā

- Jānīts Jāņu vakarā Jāņu bērnus sataurēj'; Kad pagāja Jāņu diena, Ar bungām(i) aizraidīja.
- Vakar Jāņus saņēmāmi, Šodien Jāņus vadīsim; Vakar nāca dziedādami, Nu iet prom(i) raudādami.
- Priekš Jānīša gan līgoju, Pēc Jānīša nelīgoj'; Priekš Jānīša ziedi zieda, Pēc Jānīša neziedēja.
- 4. Nu ardievu, Jāņu diena, Mēs tev' klusi pavadām. Nāksi atkal citu gadu, Mēs ar prieku saņemsimi.

50. Samaisīju iemauktiņus

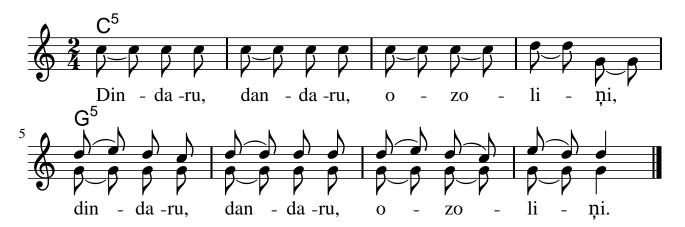

- Samaisīju iemauktiņus, Metu ceļa maliņā.
   Lai Jānītis kavējās
   Lai panāca Pēterītis.
- 2. Lieli zirgi Jānīšam, Vēl lielāki Pēteram. Jānīts jāja meža vidu, Pēters meža virsotnītes.
- 3. Bēdz Jānīti, bēdz Jānīti, Pēters nāk, Pēters nāk! Pa lapiņu lapiņām, Pa žagaru žagariem.
- 4. Ai, Jānīti, ziedainīti, Pēterīti, pušķainīti. Jānīts ziedus izkaisīja, Pēterītis salasīja.

- 5. Kad atnāca Jāņa diena, Tad līgoja Jāņa bērni. Kad atnāca Pēterdiena, Tad līgosi Pēterbērni.
- 6. Kad aizgāja Jāņa diena, Tad apklusa lakstīgala, Tad dziedāja Pēterbērni, Ogu laiku gaidīdami.
- 7. Bēdz, Jānīti, nu uz Rīgu Nu mēs tevi pavadāmi. Nāc atkal(i) citu gadu Tad mēs tevi gaidīsim.

(L) Pielikums: Rotaļas, dejas

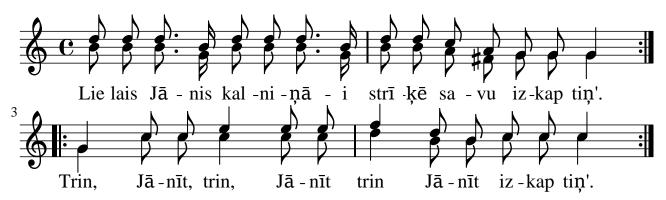
51. Dindaru, dandaru ozoliņi

- 1. Dindaru, dandaru, ozoliņi.
- ² Visi tavi zariņi zīlīšu pilni.
- 3. Izgāju lasīt, apsamaldījosi.
- Ai, Dieva dēliņi, vedati cauri.
- 5. Ložņā, ložņā lakstīgala.
- Caur zaru zariem, caur pazariemi.
- 7. Lec apkārti, tautu meita, līdz tu savu sadabūs'.
- 8. Kad tu savu sadabūsi, paliec pati vietiņā.

Rotaļas apraksts: Rotaļnieki izveido dārziņu, viens - vidū. Visi iet pa apli, vidējais stāv. Dziedot "ložņā, ložņā", dārziņš apstājas, un visi ceļ uz augšu sadotās rokas. Vidējais rotaļnieks ložņā zem paceltajām rokām, bet, dziedot "lec apkārti", viņš pa dārziņa ārpusi uz vienas kājas lec apkārt. Dziesmai beidzoties, viņš iestumj vidū to, aiz kura muguras apstājies, bet pats iestājas brīvajā vietā. Ja aplī stāvošo dalībnieku ir daudz, tad apkārt lēkātāju var būt vairāki.

52. Lielais Jānis kalniņā

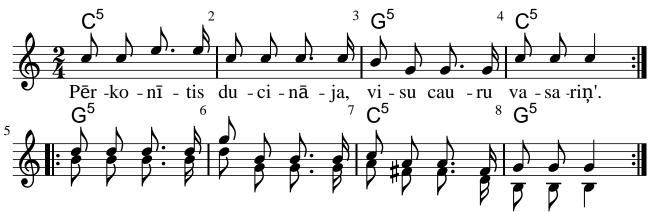

- 1. Lielais Jānis kalniņāi strīķē savu izkaptiņ'. Trin, Jānīt, trin, Jānīt, trin Jānīt izkaptiņ'.
- ² Ja tu labi neiztrīsi, izkaptiņa ⁵ Meitenīte, zilacīte, patur' nekodīs! Trin, Jānīt, trin, Jānīt, trin, Jānīt, izkaptiņ'!
- 3. Mazais Jānis lejiņā taisa savu stabulīt'. Tais', Jānīt, tais', Jānīt, tais', Jānīt, stabulīt'!

- Ja tu labi netaisīsi, stabulīte neskanēs! Tais', Jānīt, tais', Jānīt, tais', Jānīt, stabulīt'!
- Jāṇa stabulīt'! Tur', meitin, tur', meitin, tur', Jāņa stabulīt'!
- 6. Ja tu labi neturēsi, stabulīte neskanēs! Tur', meitin, tur', meitin, tur', Jāņa stabulīt'!

Rotaļas apraksts: Rotaļnieki sastājas divos apmēram vienādos dārziņos: viens iekšējais, otrs - ārējais. Dziedot panta pirmo pusi, ārējais iet pa labi, iekšējais pa kreisi, šis kustības virziens saglabājams visu rotaļas laiku neatkarīgi no tā, vai rotaļnieki atradīsies ārpusē vai iekšpusē. Dziedot otro daļu, kāds no ārējā dārziņa uzņemas rotaļas vadību, pāršķeļ iekšējo apli un ieved savējo vidū. Tikmēr tas, pie kura rokas tika pārcirsts vidējais aplis, izved savējos ārā. Un tā katrā pantā vidējais dārziņš mijas ar ārējo vietām. Tam, kas ved iekšā, jāiet lēnāk, savukārt tam, kas rotaļniekus ved ārā, ir jāpasteidzas. Ja nepaspēj samainīties, tad dzied otro panta pusi vēlreiz.

53. Pērkonītis

Lai rīb tau - tu is - ta - bi - ņa je - le šā - du va - ka -riņ.

- Pērkonītis ducināja Visu cauru vasariņ'. Lai rīb tautu istabiņa Jele šādu vakariņ'!
- 2. Ko dosim Pērkonam Par vasaras graudumiņ'-Sieku rudzu, sieku miežu, Pusbirkavu apinīš.
- 3. Danco Dievis ar Pērkonu, Es ar savu bāleliņ'. Pērkonam visa zeme, Man deviņi bāleliņ'.
- 4. Pērkonami pieci dēli, Visi pieci amatā, Pirmais spēra otrais rūca, Trešais šķīla uguntiņ'; Ceturtaisi lodes laida, Piektais sita zibentiņ'.

- Pērkonami trīs meitiņas, Visas trejas saderēt's, Pirmā Dieva dēliņami, Otrā rīta Ausekļam, Tā trešāi pastarīte Pašam Saules vedējam.
- 6. Pērkonami pieci dēli, Visi pieci amatā: Pirmais rūca, otrais spēra, trešais šķīla uguntiņ', Ceturtaisi lodes lēja, Piektais sita zibentin'.
- 7. Sper Pērkoni, kad sperdams Nesper goda vakarā. Tev pieder viss gadiņis, Man šis goda vakariņš.

Pēdējām sešrindēm (5. un 6. pants) divreiz atkārto tikai pirmās divas rindiņas, citu tekstu dzied vienreiz.

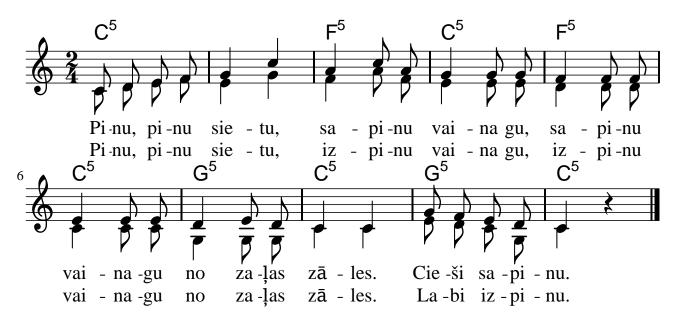
Dejas apraksts: Pērkonīti jādejo sparīgi, braši, aizrautīgi un skaļi rībinot kājas. Pirmajā daļā (Rībināšana) jāpievērš uzmanība saskaņotiem lēcieniem. Deju var dejot gan lecot, gan izstiepjoties, gan ietupjoties. Otrajā daļā (Apaļā polka) pāriniekiem jādejo skrējiena polkas vai pievilciena polkas soļi. Tādējādi var aizrautīgi griezties. Šai dejai variācijas nav izplatītas. Tomēr katrs pāris var dejot atšķirīgus polkas soļus. Arī pārlēcieni dejas pirmajā daļā katram pārim sanāk citādāki.

Sākuma stāvoklis: Dejotāji nostājas ar seju viens pret otru. Puisis sadod labo roku ar meitas kreiso roku. Sadotās rokas dejotāji pastiepj sānis. Nesadotās rokas ieliek sānos. Rībināšana: (8 taktis, 1.-4. takts jādzied vai jāspēlē divas reizes.)
1.takts: Pārinieki trīs reizes sparīgi rībina (puisis piesit kreiso, labo, kreiso, bet meita labo, kreiso, labo kāju). Vienlaicīgi viņi pagriež viens otram muguras.
2.takts: Dejotāji atkārto 1.takts kustību ar pretējām kājām, pagriežoties ar seju viens pret otru.

3.-8. takts. Četras reizes atkārto # un 2. takts kustības.

Apaļā polka (8 taktis, 5.-8.takts jādzied vai jāspēlē divas reizes.) Pārinieki saķeras aptvērienā ar kreiso roku sānos un ar skrējiena soli dejo sparīgu Apaļo polku pa dejas ceļu.

54. Pinu, pinu sietu

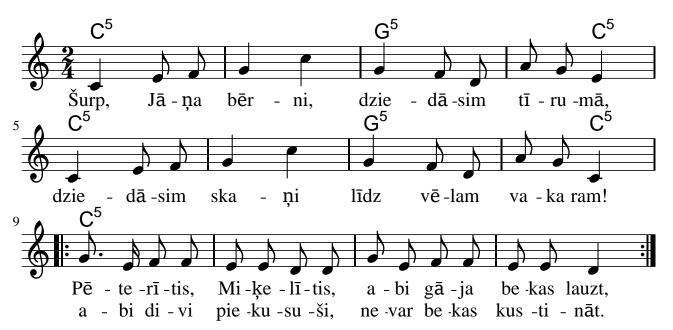

- Pinu, pinu sietu, sapinu vainagu, sapinu vainagu no zaļas zāles.
  - Cieši sapinu.

Pinu, pinu sietu, izpinu vainagu, izpinu vainagu no zaļas zāles.Labi izpinu.

Rotaļas apraksts: Darbību, kas šajā rotaļā tiek veikta, sauc par mezglu siešanu jeb pīšanu. Visi sastājas rindā viens aiz otra sadotām rokām, rotaļas vadītājs - kā pirmais. Sākot dziedāšanu, viņš kreiso roku, kas sadota ar blakusstāvētāja labo roku, apliek sev ap kaklu un izlien caur otrā un trešā rotaļnieka izveidotiem vārtiņiem. Kad otrais rotaļnieks pēc apgriešanās kreiso roku ir aplicis sev ap kaklu, tad pirmais rotaļnieks turpina līst caur trešā un ceturtā rotaļnieka izveidotajiem vārtiņiem utt., līdz visi rotaļnieki ir sapiti pinuma satvērienā. Dziedot 2. pantu notiek atpīšana. Pirmais rotaļnieks dodas pretējā virzienā, t.i., pa kreisi. Atpīšanu beidzot, izveidojas tāda pati virkne kā sākumā.

55. Šurp, Jāņa bērni

1. Šurp, Jāņa bērni, dziedāsim tīrumā, Dziedāsim skaņi līdz vēlam vakaram! Pēterītis, Miķelītis, abi gāja bekas lauzt, Abi divi piekusuši, nevar bekas kustināt.

(M) Pielikums: Saules dziesmas

56. Ai, Saulīte, Mēnestiņi

- Ai, Saulīte, Mēnestiņi, Kā jūs skaisti mijaties! Kur dieniņu Saule tek, Naktī teka Mēnestiņš.
- Ir Saulīte, Mēnestiņis Jāj uz viena kumeliņ' Kad Saulīte nosedloja Mēnestiņis apsedloj'.
- Joivi bija, divi bija, Kas miedziņa negulēj'. Mēness, Saule negulēja Dienu, nakti tecēdam'.
- 4. Kas spīdēja vakarāi, Kas rītiņa agrumā? Mēnesītis vakarā(i), Saulīt' rīta agrumā.

- Mēnestiņis nezināja, Kur Saulīte nakti guļ. Vidū jūras, virs akmeņa, Zelta niedres galiņā.
- 6. Kas to teica, kas meloja, Ka Saulīte nakti guļ. Vai Saulīte tur uzlēca, Kur vakaru norietēj'. Dienu loka zaļas birzis, Naktī jūras ūdentin'.
- 7. Ai, Saulīte, Mēnestiņi, Kā Jūs skaisti mijaties! Kur vasaru Saule teka, Tur tek ziemu Mēnestiņš.

57. Gāju, gāju garu ceļu

[SpekaDziesmas2012],p.10

- Gāju, gāju garu ceļu,
  - Ceļam gala nezināj'.
- Migla, migla, liela rasa, Man pazuda kumeliņš; Nokrīt migla, nokrīt rasa, Es atradu kumeliņu.
- 3. Es atradu kumeliņu Pie Mēneša namdurvīm; Mēness ņēma Saules meitu, Aicin' mani vedējos.
- 4. Kā es jāšu vedējos Neseglotu kumeliņu; Saule deva zelta seglus, Mēness sudrab' iemauktiņus. Nu es jāšu vedējos Apseglotu kumeliņ'.
- 5. Jāju, jāju garu ceļu, Ceļam gala nezināj'.

58. Ģērbies, Saule, sudrabota

K M1-54:390

- 1. Ģērbies, Saule, sudrabota Nu brauc tavi preciniek'. Sirmi zirgi, zaļi vāģi, Daiļa pati braucējiņ'.
- 2. Kam tie zirgi, kam tie rati Pie Saulītes namdurvīm'. Dieva zirgi, Laimas rati Gaid' Saulīti iesēdam.
- Saule brauca pār jūriņu Spīdēdama, vizēdam'; Zelta kronis galviņā, Vaska cimdi rociņā.

- 4. Saulīt' gāja spēlēties Ar to jūras ūdentiņ': Saulīt' meta zīdautiņu, Jūra putu gabaliņ'.
- 5. Ozols auga jūriņā Sudrabiņa lapiņām: Tur saulīte savas meitas Sudrabā(i) kaldināj'.

59. Iebrauca Saulīte ābeļu dārzā

Ie -brau -ca Sau - lī - te ā - be - ļu dār -zā, Ie -brau -ca Sau - lī - te ā - be - ļu dārz'.

- 1. Iebrauca Saulīte ābeļu dārzā. Deviņi ratiņi, simts kumeliņu. Paliec nu, Saulīte, ābeļu dārzā. Tur tevi ziediem(i) apbirdinās(i).
- 2. Gauži raud Saulīte ābeļu dārzā, Ābelei nokrita zeltābolītis. Neraudi, Saulīte, Dievs dara citu. No zelta, no vara, no sudrabiņa.
- 3. Ko gan tā Saulīte tik gauži raud(a)? Jūrāi noslīka sudraba laiva; Neraudi, Saulīte, Dievs dara citu No zelta, no vara, no sudrabiņa.
- 4. Ko gan tā Saulīte tik gauži raud(a)? Rīgā(i) pazuda dimanta rati. Neraudi, Saulīte, Dievs dos(i) citus No zelta, sudraba, no dimantiņa.

60. Saule brauca pār debesi

- 1. Saule brauca pār debesi Div' dzelteni kumeliņ'. Ai, Saulīte, mīļā, baltā, Kā tie tevim nepiekusa? Vai tie kusa, vai nekusa Es nevaru dusināt; Kad nobraukšu Vāczemē, Tur es viņus dusināšu.
- 2. Ai, Saulīte, tu tik spoža, Dod man savu spožumiņu. Ai, Laimiņa, tu tik laba, Dod man savu labumiņu.

e -ze rin'.

61. Saule deva sav' meitiņu

[FkLaiva] Šo melodiju Jēkabpils Saukā pier. Bucleru Mārčus

sav' mei ti - ņu

1. Saule deva sav' meitiņu Pār deviņi ezeriņ'. Pārlaidusi sav' meitiņu, Stāv malā(i) raudādam'.

Sau le de va

- Piejāj divi Dieva dēli, Pras': Saulīte, kam tu raud'? Žēl meitiņas, žēl pūriņa, Žēl ir zelta gredzentiņ'.
- 3. Saules meita sudrabota, Pūriņš zelta lapiņām, Zīda zeķes, zīda cimdi, Zīda visi prievietiņ'.

Pār de vi-ņi

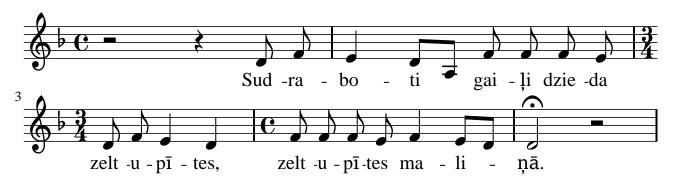
4. Visu nakti sveces dega Sidrabiņa lukturos, Mēnestiņis ceļu rāda Saules meitas vedējiem.

62. Saule meitu izdevusi

- Saule meitu izdevusi, Lūdz Pērkoni panākšos; Pērkoniņis iziedamis Nosper zelta ozoliņu. Apšķīst manas villainītes Ar ozola asinīm.
- Zin Dieviņis, mīļā Māra, Kur es baltu izmazgāšu? Meklē tādu ezeriņu Deviņām attekām. Devītā attekā, Tur tu baltas izmazgāsi.
- 3. Zin Dieviņis, mīļā Māra, Kur es viņas izžaudēšu? Meklē tādu kuplu liepu Deviņiem zariņiem. Devītā zariņā, Tur tu sausu izžaudēsi.
- 4. Zin Dieviņis, mīļā Māra, Kur es baltu sarullēšu? Meklē tādu zelta rulli Deviņiem mangaļiem. Devītā mangalī, Tur tu baltas sarullēsi.

63. Sudraboti gaili dzied

- Sudraboti gaiļi dzied Zeltupītes maliņā. Lai ceļās Dieva dēls Saules meitu lūkoties.
- 2. Aiz kalniņa ezeriņš, Aiz ezera ozoliņš. Saules meita zem ozola Vainadziņu darināja. Dieva dēls jostu kāra, Saules meita vainadziņ'.
- 3. Saules meita kumeliņu Jūriņā peldināja. Dieva dēls grožus tura Maliņā stāvēdams.

- 4. Dieva dēls, saules meita Rotaļāmi spēlējās. Rotaļāmi spēlējās Pa rociņu rociņām.
- 5. Sargatiesi, Dieva dēli, Šorīt saule barga leca. Kam vakari nomaucat Saules meitas gredzentiņu.

64. Šķērsu dienu saule teka

- Šķērsu dienu Saule tek(a), Naktī šķērsu Mēnestiņš. Šķērsu tek(a) Dieva zirgi, Nevažoti, negrožot'.
- 2. Krustiem auga bērziem saknes, Krustiem zvaigznes debesīs; Krustiem skrēja Dieva zirgi, Neēduši, nedzēruš'.
- 3. Sen dzirdēju, nu redzēju Dievam greznu kumeliņ'. Caur sedliem(i) Saule lēca, Caur iemauktu Mēnestiņš; Pavadiņas galiņā(i), Tur lec rīta Auseklīt's.

- 4. Saule kokles skandināja, Austriņā(i) sēdēdam', Dieva dēli danci veda Ūdra, bebra kažokos.
- 5. Austra meta audekliņu Pa garo(i) sila mal', Saules meitas audējiņas Ar sudraba šaudīklām.
- 6. Krustiem auga bērziem saknes, Krustiem zvaigznes debesīs; Sāniem jāja Dieva dēli, Krustiem tek(a) kumeliņ'.

65. Riti, saulīt, ritēdama

[FkLaiva]

Vera Logina Cēsīs Sērmūkšos, pier. V. Stelbergs 1939, Kāzu dziesmas

Ri-ti, sau -līt,

ri -tē -da -ma.

zel ta za-riem

za -ro dam.

- Riti, saulīt, ritēdama, Zelta zariem zarodam'! Pamet manam mūžiņami Zelta zara atzarīt'.
- 2. Saulīt mana krusta māte, Pār jūriņu roku dev': Pilni pirksti gredzentiņu, Tie sabira jūriņā.
- Ne šodienu ne vakari, Netek Saule kājiņām, Pār zemīti ratiņosi, Pār jūriņu laiviņā.
- 4. Ai, Saulīte, ai, Saulīte, Tavu zemu kumeliņ': Visi tavi zīda svārki Rasiņāi nomirkuš'.

- 5. Noiet Saule vakarāi, Mežiem gali atsarkuš', Saule savus zīda svārkus Pret mežiemi izklājus'.
- 6. Kur, Saulīte, tu tecēsi, Kur tu kārsi vainadziņ'? Tur tu kārsi vainadziņu, Kur deviņas upes tek.
- 7. Saulīt vēlu vakarāi Sēžas zelta laiviņā, No rītiņa uzlēkdama, Atstāj laivu līgojot.

66. Tumsa, tumsa, kas par tumsu

- Es par tum su ne bē -dā ju, Es par tum su ne bē dāj'.
- Tumsa, tumsa, kas par tumsu,
   Es par tumsu nebēdāj':
   Bij manami kumeļam
   Zvaigžņu deķis mugurā.
   To varēju tumsā jāt
   Līdz uzlēca mēnestiņš.
- Mēness savas zvaigznes skaita,
   Vai ir visas vakarā.
   Visas bija vakarā,
   Auseklītis vien nebija.
   Auseklītis aiztecējis
   Saules meitu lūkoties.
- 3. Saule, meitu izdevuse, Lūdz Pērkonu panākstos. Aizbraukdamis Pērkonītis Sasper zelta ozoliņu, Sasper zelta ozoliņu, Deviņos gabalos.
- 4. Trīs gadiņus Saule raud, Zelta zarus lasīdama; Ceturtāi gadiņāi Paceļ pašu galotnīti. Tur nopina Saules meita Triju staru vainadziņu.

(N) Pielikums: Dieva daudzināšana

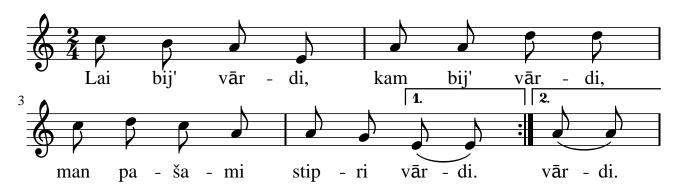
67. Avotāi guni kūru

Melodija no Valkas raj. Ilzenes

- Avotāi guni kūru, Caur akmeni dūmi kūp. Caur mēnesi diegu vēru, Tur zied zelta pureniņ'.
- No akmeņa lūku plēšu, Nevar gala izdabūt; No ūdeņa rakstu rakstu, Nevar raksta izrakstīt. Saka rakstu rakstītāji, Gana grūta rakstīšan'. Kas mācēja, tam bij' viegli, Kas nemāka, tam bij' grūt'.
- 3. Es rakstīju tos rakstiņus, Ko Saulīte rakstījus' Še krustiņis, te krustiņis, Vidū balta atslēdziņ'.
- 4. Krustā eju, krustā iešu, Vaļā vēru atslēdziņ'. Lai izplauka uguntiņa Līdz pašām debesīm.

68. Lai bij vārdi, kam bij vārdi

- Lai bij vārdi, kam bij vārdi, Man pašami stipri vārdi. Daugaviņu noturēju Piecu duru vidiņā.
- Sita mani, dūra mani, Kā ozola bluķēniņ'. Neiesita, neiedūra, Kā tērauda gabalā.
- 3. Ko varēja man darīt, Ko manai galviņai: Dzelzu kalta man galviņa, Tēraudiņa dvēselīt'.
- 4. Trim kārtām zelta josta Apkārt kuplu ozoliņ'. Cirta čūska, dzēla bite, Ne lapiņa nedrebēja.

- 5. Skauž man skauģi, bur man buri, Nevar mani izpostīt. Kā var tādu izpostīt, Kam Dieviņis palīdzēj'.
- 6. Cel, Dieviņi, stipru sētu Ap to manu augumiņ'. Cel, Dieviņi, stipru sētu Ap to manu dvēselīt'. Cel, Dieviņi, stipru sētu Ap to manu mājas viet'.

69. Lēni, lēni Dieviņš brauca

[MelngailisLMFM1],#961,p.106 [Budeli2007],p.14 Teikusi Meklenburgu Dārte, dzim. 1861.gadā Kabiles "Jaunzemjos"; pier. E.Melngailis 1931.gadā Rīgā

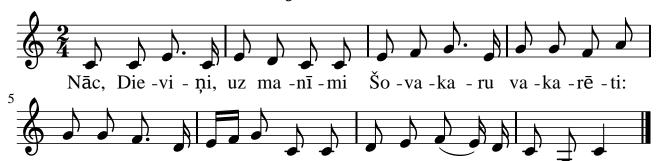
- 1. Lēni, lēni Dieviņš brauca No kalniņa lejiņā. Rudziem ziedus nesabrauca, Tie palika līgojot.
- 2. Lēni, lēni Dieviņš brauca No kalniņa lejiņā. Netraucēja ievas ziedu, Ne arāju, ecētāju.
- 3. Lēni, lēni Dieviņš brauca No kalniņa lejiņā. Nedzirdēja govju gani, Ne arāja kumeliņi.

- 4. Lēni, lēni Dieviņš brauca No kalniņa lejiņā. Ne tam mirka zelta svārki, Ne sudraba ielociņi
- 5. Lēni, lēni Dieviņš brauca No kalniņa lejiņā. Saules meita vārtus vēra, Zvaigžņu cimdi rociņā.
- 6. Lēni, lēni Dieviņš brauca No kalniņa lejiņā. Lai vējiņis nenopūta Sudrabiņa mētelīti.

70. Nāc, Dieviņi, uz manīmi

[PrecibuDz],p.406

Melod.t. Late Vilciņa, dz.Kuldīgas Gaiķos, 74 g.v.; pier. Ald.Kalniņš, 1957.g.

Bal -ti ma - ni lie -pas gal -di, Tī - ra ma - na is - ta -biņ'.

- Nāc, Dieviņi, uz manīmi Šovakaru vakarēti: Balti mani liepas galdi, Tīra mana istabiņa.
- ^{2.} Tumsā sēžu vakarāi, Dzirdu Dievu atbraucoti; Laužu skalu, dedzu guni, Laižu Dievu istabā.
- Jieviņš nāca istabā(i) Lielu, platu mētelīti; Nāc, Dieviņi, saņemiesi, Šauras manas duraviņas.
- 4. Klusat jauni, klusat veci, Dievs ienāca istabā(i), Dievs ienāca istabā(i), Labu ļaužu pulciņā.

71. Nedod, Dievis, man bēdiņu

- Nedod, Dievis, man bēdiņu,
   Es nemāku bēdāties;
   Vēja mātei vien pasaki,
   Lai iepūta ūdenī.
- Jo es bēdu bēdājosi, Jo nelaime priecājās. Labāk eimu dziedādama, Lai nelaime bēdājās.
- RIti, riti rīta rasa, Pa ozola lapiņām; Tā ritēja ļauna diena Garām manu augumiņ'.

- 4. Padziedāju, palīksmoju, Neraudzīju ļaunu dien'. Ļaunu dienu pabīdīju Zem savāmi kājiņām.
- 5. Laime gāja ar Nelaimi Pa vienāmi laipiņām' Griezies, Laime, atpakaļi, Svied Nelaimi ūdenī!
- 6. Nelaimīte kājas āva, Dzīrās manim līdzi nākt, Nāc, Laimiņa, tu man līdzi Basajāmi kājinām'!

72. Pie Dieviņa gari galdi

[Leikuma2007],p.29

- Pie Dieviņa gari galdi, Tur sēž pati mīļā Māra. Tur sēž pati mīļā Māra, Villainītes rakstīdama.
- 2. Izrakstīja, saskaitīja, Atdod Dieva rociņās. Nu, Dieviņ, tava vaļa, Nu tavās rociņās Nu tavās rociņās Manas baltas villainītes, Manas baltas villainītes, Mana balta dvēselete.
- 3. Dod, Dieviņ, kalnā kāpt, Ne no kalna lejiņā. Dod, Dieviņ, otram dot, Ne no otra mīļi lūgt.
- 4. Dod, Dieviņ, dodamo, Es saņemšu ņemamo, Es saņemšu ņemamo, Ar abām rociņām, Ar abām rociņām, Ar balto dvēselīti.

73. Vij, Dieviņi, zelta viju

- Vij, Dieviņ, zelta viju Visgarām jūras malu, Lai nenāca sveša salna Šai zemē ziedu raut.
- Vij, Dieviņ, zelta viju Visgarām tēvu zemi, Lai nenāca sveša salna Šai zemē ziedu raut.
- Vij, Dieviņ, zelta viju Visgarām manu sētu, Lai nenāca sveša salna Manā sētā ziedu raut.

74. Visi meži guni dega

- Visi meži guni dega, Visi ceļi atslēgām. Ar Dieviņa palīdziņ' Es visami cauri tikš'.
- Ej, Laimiņa, tu pa priekšu, Es tavās(i) pēdiņās. Nelaid mani to celiņ', Kur aizgāja ļauna diena.
- 3. Lija lietus nenolija, Kā nomirku rasiņā; Rāja tautas nenorāja, Kā norāja ļauna diena.
- Dievs, dod manim darbos iet(i),
   Ne sēdēt(i) istabā.
   Dievs dod manim rasu traukti,
   Ne slaucīt(i) asariņ's.
- 5. Ej, Laimiņa, tu pa priekšu, Nes rokā(i) uguntiņ', Lai kājiņu neiespēr' Asariņu paltītē.